

FIRAT ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
MİMARLIK BÖLÜMÜ
2024-2025 BAHAR YARIYILI
MİM 411 MİMARİ PROJE VII

Doç. Dr. Nurtekin ÖZEN
Doç. Dr. Müge ÜNAL ÇİLEK
Doç. Dr. Tuba Nur OLGUN
Arş. Gör. Dr. Selim KILIÇOĞLU

ELAZIĞ KENT MERKEZİNDE KÜLTÜR KOMPLEKSİ TASARIMI

DERS İZLENESİ VE İHTİYAÇ PROGRAMI

1. AMAÇ VE KAPSAM

MİM 411 Mimari Proje 7 dersinin amacı; Mimarlık Bölümü'ndeki eğitim ve öğretimin bütününe oluşturan tüm disiplin alanlarında öğrencinin gerekli bilgi ve gelişime sahip olduğunu ve istenen mesleki düzeye büyük oranda yaklaştığını kanıtlayan bir çalışmanın ortaya koyulması, diğer yandan da genel kritikler yolu ile öğrencinin mesleki açıdan gelişiminin bu aşamada da sağlanmasıdır.

Çalışma sürecinde aşağıda belirtilen esaslar dikkatle incelenmelidir;

- Çalışma alanının kent ve bölgesi içindeki yerinin analizi,
- Çalışma alanının yakın ve uzak çevre ile ilişkisi: Kentsel işlevsel kullanımlar,
- Taşıt ve yaya bağlantıları (ulaşım analizi), mevcut yolların önemleri, toplu ulaşım (minibüs, otobüs, hafif raylı sistem v.b.), özel ulaşım, yaya ulaşımı vb.,
- Kapasite geliştirme olanakları; alansal kullanımın artırılması, yapı/bina kullanım olanaklarının artırılması,
- Çalışma alanında yapılacak tasarımın kentsel imaja katkısının düşünülmesi (kentsel doku, kentin yüzü, kentin kimliği vb.),
- Çalışma alanında tasarlanacak caminin, oluşmuş kentsel yakın çevre yaya/taşıt, servis ilişkilerinin sağlıklı kurulması,
- Çalışma alanının kendi içindeki yaya/taşıt, servis ilişkilerinin sağlıklı kurulması, engelliler için özel standartlara ve normlara uygun olarak düzenlenmesi,
- Ana trafik aksları ile olan ilişkinin sağlıklı kurulması, duran-hareketli taşıt ayrımının mevcut standartlara ve normlara uygun olarak düzenlenmesi,
- Fiziksel/doğal/yapay çevre koşullarının, mevcut dokunun dikkate alınması,
- Çalışma alanı içerisindeki nitelikli ağaçların korunması,
- Çalışma alanında mekânsal bağlantı ve ilişkilere dikkat edilmesi,
- Dış mekânların mekânsal kaliteleri, imajları, süreklilikleri, okunabilirlikleri ve esnek kullanıma olanak verme potansiyellerinin düşünülmesi,
- Kentsel teknik alt yapı ilkelerinin dikkate alınması,
- Tasarımın özgünlüğü, tema/tasarım kararları/senaryo ilişkisinin ve yaratıcılığın ortaya konulması,
- Çevre ilişkileri, bağlamın değerlendirilmesi (anlam ve simgesel boyut, yakın çevre ve kent kimliği, mevcut yapılaşmış çevre, sosyal çevre, topografya v.b.),
- Dış mekân oluşumu ve kalitesinin tasarıma yansıtılması (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekân akışı, boyutlanma, biçimlenme, yeşil alanlar, su vb.),
- Mekân örgütlenmesi ve işlevsel organizasyon ilişkisinin sağlanması,
- Bina öğeleri (giriş, merdiven, galeri, WC vb.) ve ilişkili mekânların biçimlenmesi/organizasyonunun ortaya konması,
- İç mekân zenginliği, uygun boyutlanma-biçimlenme-ilşkiler/akışların belirtilmesi,
- Güncel teknoloji tasarım ilkelerinin kullanımı,
- Açık mekânlar ve kalitesinin tasarıma yansıtılması (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekân akışı, boyutlanma, biçimlenme, yeşil alanlar, su vb.),
- Tasarımın tüm aşamalarında herkes için tasarım kriterlerinin göz önüne alınması ve gerekli asgari önlemlerin alınması.
- Yapım yöntemi seçimi (geleneksel ve/veya endüstrileşmiş) ve bu yöntemin genel ilkelerine uygun olarak yapının oluşturulması,
- Yapım yöntemi, yükler, açıklıklar, çevresel koşullar vb. dikkate alınarak taşıyıcı sistemin

seçimi, taşıyıcı sistem ve malzeme ilişkilerinin kurulması,

- Mimari yapıya uygun yapı malzemesi seçimi (geleneksel ve/veya çağdaş), yapı elemanlarının ve yapı elemanları arasındaki ilişkilerin doğru kurgulanması ve detaylandırılması,
- Yapı oluşturmada gerekli yönetmelikler dikkate alınarak (Deprem Yönetmeliği, Isı Korunum Yönetmeliği, Gürültü Kontrol Yönetmeliği, Yangın Korunum Yönetmeliği vb.) yapıların ısı, ses, gürültü, su, nem ve yangın korunumu için asgari gerekliliklerin yerine getirilmesi,
- Isıtma, havalandırma, aydınlatma, sıhhi tesisat, drenaj, elektrik, vb. yapı alt sistemlerinin seçilmesi ve bu seçimde enerji etkin yöntem ve tekniklerin değerlendirilmesi,
- Mimarlık Tarihi bağlamında kent kimliğinin dikkate alınması,
- Bu bağlamda çalışma alanının tarihi çevre sürekliliğinin irdelenmesi,
- Tarihi çevreyle, anıtlarla, toplumsal ve kültürel değerlerle doğru ilişkiler kuran, yok etmeyen, onunla birlikte var olan bir yaklaşım çabası.
- Çalışma alanında yapılacak tasarımlarda ve düzenlemelerde kente ilişkin tarihi dokunun, yapı karakterlerinin ve ilkelerinin göz önüne alınması,
- Kentsel kimlik öğelerinin değerlendirilmesi (simgesel ve anlamsal olarak).

2. İHTİYAÇ PROGRAMI

2.1 GENEL MEKÂNLAR

Kültür komplekslerinde bulunan genel mekânlar, ziyaret eden kullanıcılarla birlikte farklı amaçlarla gelen kullanıcıların kullanımına da açık olan alışveriş birimleri, yeme-içme birimleri, sosyal alanlar, kermes alanı gibi çeşitli donatılardır. Genel mahaller, ana işlevler için çok önemli bir kullanım kaynağı da olmakla birlikte, dışarıdan kullanıma açık mekânlar olduğundan kompleksin tanıtımında da önemli rol oynamaktadır.

2.2 KÜTÜPHANE

Giriş: Engelli girişine ve kütüphane tasarımına uygun şekilde düzenlenmelidir. Ayrıca kütüphanenin genel girişi yoğun zamanlarda kısa süreli park edebilmesine uygun şekilde düzenlenmeli, giriş üzeri bir saçak ile örtülmelidir.

Kütüphanenin kullanıcı kapasitesi en az 500 kişi olmalıdır.

- Banko • Okuma Salonları • Araştırmacı Üniteleri • Süreli Yayınlar Bölümü • Fotokopi • Kitap Deposu

2.3 ÇOK AMAÇLI SALONLAR / KONGRE ALANLARI

Fuaye: Çok amaçlı salon ve toplantı salonlarına hizmet verecek, hafif ikramların yapılabileceği şekilde düzenlenmelidir.

Çok amaçlı Salon A: Konferans, toplantı gibi farklı etkinliklere imkân verebilecek mekânsal esnekliğe (büyüme-küçülme) sahip olacak şekilde düzenlenmelidir. Minimum 350 kişiye aynı anda hizmet verebilmelidir. Bu salon amfi düzeninde tasarlanmalıdır.

Çok amaçlı Salon B: Konferans, toplantı gibi farklı etkinliklere imkan verebilecek mekânsal esnekliğe (büyüme-küçülme) sahip olacak şekilde düzenlenmelidir. Minimum 100 kişiye aynı anda hizmet verebilmelidir.

Galeri (Sanat Galerisi ve Sergi Salonu)

Teknik oda: Çok amaçlı salona hizmet edecek, anında çeviri, ses ve ışık gibi hizmetlerin yapılacak, çok amaçlı salonla bağlantılı şekilde düzenlenmelidir.

Toplantı odası: Gerektiğinde 100 kişinin kullanabileceği şekilde hafif sistemlerle bölünebilir şekilde tasarlanmalıdır.

Vestiyer: Çok amaçlı ve toplantı salonlarına hizmet verecek şekilde fuayeye yakın konumda düzenlenmelidir.

Tuvaletler: Çok amaçlı salona hizmet edecek yeterli sayıda WC & engelli WC'si tasarlanmalıdır.

2.4 MÜZE

Tematik müze kurgusu ile tasarlanacaktır. Diğer yapılar ile ilişkili olması beklenmektedir. Müzede;

Ziyaretçi Hizmetleri Birimleri: • Giriş ve bilet gişesi • Rehberlik ofisi • Ziyaretçi salonları • Hediye dükkânı ve kitapçı • Kafe veya restoran

Sergileme Birimleri: • Kalıcı sergi salonları • Geçici sergi salonları • Özel sergi alanları • Çok amaçlı sergi alanları • Dijital sergi alanı • Koridorlar ve geçiş alanları

Eğitim ve Etkinlik Birimleri: • Eğitim atölyeleri • Çocuk etkinlik alanları • Okul grupları için özel alanlar • Performans ve gösteri alanları

Koleksiyon Depolama ve Koruma Birimleri: • Koleksiyon depoları • Güvenli depolama alanları • Klima kontrollü depolar • Restorasyon atölyeleri • Konservasyon laboratuvarları

Dış Alanlar: • Açık sergi alanları • Heykel bahçeleri • Oturma ve dinlenme alanları • Otopark veya bisiklet park alanları • Peyzaj düzenlemesi ve yeşil alanlar

Destekleyici Hizmet Birimleri: • Teknik servis birimleri (elektrik, mekanik, havalandırma vb.) • Temizlik ve bakım birimleri • Güvenlik birimleri (güvenlik ofisi, izleme sistemleri) • İdari destek birimleri (muhasabe, insan kaynakları, pazarlama vb.)

Kafeterya: • Mutfak • Açık ve kapalı oturma alanları (min. 150 kişilik)

2.5 AÇIK MEKÂNLAR

Meydan: Açık alan etkinliklerine (tasarımcı tarafından önerilmesi beklenmektedir) fırsat verebilecek büyüklükte, kullanıcıların yeme-içme, sosyal aktiviteler v.b. diğer ihtiyaçlarının karşılanmasına için uygun boyut ve formda tasarlanmalıdır.

Etkinlik Alanı: Yapıların sirkülasyonlarından beslenecek şekilde konumlandırılması beklenmektedir.

2.6 SERVİS MEKÂN LARI

Bu birimler çok amaçlı salon, kütüphane ya da müzeden herhangi birinin içinde düzenlenmelidir.

Servis mekânları, külliyyede verilen hizmetlerin hazırlandığı alanları ve personel mahallerini ifade etmektedir. Misafirlerin kullanmadığı fonksiyonel mekânlardır.

Personel soyunma/dinlenme odaları: Proje alanı içerisinde uygun yerlerde yeterli sayıda ve ıslak hacimlerle birlikte düşünülmelidir. Doğal olarak havalandırılıp aydınlatılması beklenmektedir.

Depolar: Farklı ihtiyaçlar için (yiyecek, içecek, mobilya, tekstil, genel) düzenlenmelidir.

Kapalı otopark: En az 100 araçlık (Engelli araçları da dikkate alınmalıdır)

Açık otopark: En az 100 araçlık (Engelli araçları da dikkate alınmalıdır)

Sığınak: Sığınak yönetmeliğine uygun şekilde tasarlanmalıdır.

Trafo odası: Yeterli büyüklükte olmalıdır.

Jeneratör alanı: Bina dışında da düzenlenebilir.

Elektrik ana dağıtım odası: Yeterli büyüklükte olmalıdır.

Klima merkezi: Bina dışında da düzenlenebilir, temiz hava girişi olmalıdır.

Isıtma merkezi: Yeterli büyüklükte, güneşli alacak ve doğal olarak havalandıracak şekilde düşünülmelidir.

Personel giriş ve çıkışları bina ana girişlerinden bağımsız şekilde düzenlenmeli ve kontrol noktasına sahip olmalıdır.

2.7 OTOPARKLAR

Bütün tesisler için yeterli düzeyde açık ve kapalı otopark alanları düzenlenmelidir. Benzer yaklaşımla kapalı otoparklar da düşünülmelidir. Otoparklar iyi aydınlatılmalı, yönlendirilmeli ve zeminde yerleri işaretlenmelidir.

2.8 AÇIK ALAN DÜZENLEMELERİ

Açık alan düzenlemesi yapıli çevrelerin olmazsa olmazıdır. Bu alanlar peyzaj düzenlemelerini de içinde barındırır: Yürüyüş parkurları, açık dinlenme alanları, muhtelif kafeler ve aynı zamanda kente zenginlik katan yeşillendirme - ağaçlandırma ve bitkilendirme stratejileri geliştirilmeli ve çalışma alanında pazar yerinin yeninden ele alınması beklenmektedir.

NOT1:

YUKARIDA BELİRTİLEN TÜM BİRİMLER DIŞINDA, ÖĞRENCİLERİN BU KOMPLEKSE UYGUN BİRDEN FAZLA YAPI İŞLEVLERİ ÖNERMESİ BEKLENMEKTEDİR.

NOT2:

YUKARIDA BELİRTİLEN BİRİMLERDEN BAZILARININ İÇ MEKÂN ÇÖZÜMLERİ PLAN-KESİT-GÖRÜNÜŞ DÜZEYİNDE İSTENECEK; BAZILARININ İSE YALNIZCA KÜTLE VE SİLÜET BİÇİMİNDE İFADE EDİLMESİ BEKLENECEKTİR. BU KONU İLE İLGİLİ DETAYLI AÇIKLAMALAR SÜRECİNDE YAPILACAKTIR.

NOT3:

ALANDA YAPILACAK YAPILARIN YÖNETİM BİRİMLERİ AYRICA DÜŞÜNÜLMELİDİR.

3. İSTENENLER

- Vaziyet planı 1/500
- Kat planları 1/200
- Kesit 1/200 (2 Adet)
- Görünüşler 1/200
- Sunum paftası (70 cmx100 cm)
- Maket 1/500
- Araştırma dosyası(Dijital Ortamda)*
- A3 boyutunda paftaların birer kopyası

- Detaylar (1/20 sistem ve diğ er detaylar)

4. DEVAM DURUMU

Herhangi bir mazeret bildirirmeden ara j urilere ve eskiz sınavına katılmayan  ğrencilerin final teslimi değ erlendirilmeyecektir.

5. DEĞERLENDİRME

Şehircilik ve Planlama İlkeleri:

- Çalışma alanında yapılacak düzenleme ile doğal ve yapay çevreyle bütünleşme,
- Çalışma alanında oluşmuş/oluşacak kentsel yakın çevre, mevcut ibadethane, ana kompleks ve kent merkezi/merkezleri ile yaya/taşıt, servis ilişkilerinin sağlıklı kurulması,
- Çalışma alanının kendi içindeki yaya/taşıt, servis ilişkilerinin sağlıklı kurulması, engelliler için özel önlemlerin alınması,
- Taşıt trafiğinin ve duran-hareketli taşıt ayrımının sağlıklı düzenlenmesi, mevcut standart ve normlara uygun olması,
- Fiziksel /doğal/yapay çevre koşullarının dikkate alınması,

Bina Bilgisi- Tasarım İlkeleri:

- Tasarımın özgünlüğü, tema/ana yaklaşım ilkelerinin ve yaratıcılığın tartışılması
- Çevre ilişkileri, bağlamın değerlendirilmesi (anlam ve simgesel boyut, yakın çevre ve kent kimliği, mevcut yapılaşmış çevre, sosyal çevre, topografya, vb.),
- Dış mekân oluşumu ve kalitesi (yapı/yapı grubu çevre ilişkileri, mekân akışı, boyutlanma, biçimlenme, yeşil, su, vb.),
- Mekân örgütlenmesi ve işlevsel organizasyon,
- Bina öğeleri (giriş, merdiven, galeri, WC, vb.) ve ilişkili mekânların biçimlenmesi/organizasyonu,
- İç mekân zenginliği, uygun boyutlanma-biçimlenme-ilşkiler/akışlar,
- Tasarım ve teknoloji kullanımı.

Yapı Bilgisi Açısından İlkeler:

- Yapım yöntemi seçimi (geleneksel ve/veya endüstrileşmiş) ve bu yöntemin genel ilkelerine uygun olarak yapının oluşturulması,
- Yapım yöntemi, yükler, açıklıklar, çevresel koşullar vb. dikkate alınarak taşıyıcı sistemin seçimi, taşıyıcı sistem ve malzeme ilişkilerinin kurulması,
- Mimari yapıya uygun yapı malzemesi seçimi (geleneksel ve/veya çağdaş), yapı elemanlarının doğru veya rasyonel detaylandırılması, elemanlar arasındaki ilişkinin doğru kurgulanması,
- Yapı oluşturmada gerekli yönetmeliklerin dikkate alınması (Deprem Yönetmeliği, Isı Korunum Yönetmeliği vb.) yapının ısı, ses, su, nem ve yangın korunumunun sağlanması,
- Isıtma, havalandırma, aydınlatma, sıhhi tesisat, drenaj, elektrik, havalandırma vb. donatım sistemlerinin seçimi ve bu sistemlerin mimari proje ile bütünleştirilmesi,
- Ekolojik yapı ve sürdürülebilirlik,
- Yapı güvenlik sistemlerinin araştırılması.

6. ARAŞTIRMA DOSYASI

Ön inceleme dosyasının amacı öğrencinin konu ile ilgili ayrıntılı bilgi edinmesi, elde edilen bilgileri özümsemesi ve bu bilgilerden hareketle konu ile ilgili ilk öngörülerini oluşturmaktır. Ön inceleme dosyası proje sürecinde tasarımcının her an başvuracağı bir kaynak görevi görenin yanında tasarım sürecinin sonuna kadar elde edilen ve üretilen yeni bilgilerle sürekli geliştirilen bir özelliğe de sahiptir. Bu amaçla dosyada çalışma alanına ilişkin tüm bilgi, bulgu ve belgelerin araştırılması ve analizi yer alır. Yine konu ile ilişkin yapılmış çalışmalar (uygulanmış /uygulanmamış) ve bunların işlevsel, anlamsal çözümlemeleri, konu ile ilgili bilimsel makale, tez ve araştırmalar, konunun idari ve hukuksal yönü, işletim sistemleri, teknoloji, malzeme, detay, standartlar, sosyal ve ekonomik özellikler vb. tüm bilgi ve belgeler, örnekler ön inceleme dosyasında yer alabilir. Dosyadan beklenen faydanın sağlanıp sağlanmadığı, tasarımcının elde ettiği tüm bilgi ve belgeleri nasıl değerlendirdiği, çözümlediği ve buradan hareketle ne tür tasarım kararlarına vardığının açıklanmasından anlaşılabacaktır. Dosyaların özgün olması gerekmektedir. Ön inceleme dosyasında elde edilen bilgiler doğrultusunda ağırlıklı olarak tasarım ana kararları ile ilgili önerilerin alınması, genellikle konum planı düzeyinde yerleşim kararları, işlevsel dağılım, kütle düzeni vb. kararların üretilerek sunulması beklenmektedir.

Araştırma Dosyasının Teslimi :

İçindekiler

- I.BÖLÜM
 - Leke çalışması, fonksiyon şeması, mekanlar hakkında bilgi
 - Yönetmelikler (İmar, Sığınak, Otoparklar)
 - Yapıda kullandığınız malzemeler hakkında bilgi (Uzay kafes, yükseltilmiş döşeme ..)
- II. BÖLÜM
 - Örnek Mimari Projeler (Yerli ve yabancı mimarlık örnekleri)
- III.BÖLÜM
 - Kendi Projenizin gelişme safhaları (Projenizin son halinin bilgisayar ortamında teslimi)
 - Projenizin A4 fotokopisi
- IV BÖLÜM
 - Sonuç (Projenize ait yorum)
- KAYNAKÇA

Başarılı ve verimli bir dönem geçirmenizi dileriz...

ÇALIŞMA ALANI

